

SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA RTV SLOVENIA SYMPHONY ORCHESTRA

OKSANA LYNIV
dirigentka / conductor

JUAN DIEGO FLÓREZ
tenor

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, **20. 6. – 3. 9. 2024**

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2024 je župan Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič. / *The Honorary Patron of the Ljubljana Festival 2024 is the
Mayor of the City of Ljubljana Zoran Jankovič.*

Torek, 27. avgust 2024, ob 20.00
Tuesday, 27 August 2024, at 8.00 pm
Gallusova dvorana / Gallus Hall, Cankarjev dom

SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA RTV SLOVENIA SYMPHONY ORCHESTRA

OKSANA LYNIV
dirigentka / conductor

JUAN DIEGO FLÓREZ
tenor

Koncert opernih arij
Concert of Opera Arias

Jerica Kozole
koncertna mojstrica / concertmaster

.....

Program / Programme:

Vincenzo Bellini:

Uvertura k operi Capuleti in Montegi / *Overture to I Capuleti e i Montecchi*

»O di Capellio, generosi amici... È serbato a questo acciaio... L'amo tanto, e m'è sì cara«, arija Tebalda iz opere Capuleti in Montegi / *Tybalt's aria from I Capuleti e i Montecchi*

Gaetano Donizetti:

»Inosservato penetrava... Angelo casto e bel«, arija Marcella iz opere Vojvoda Alba / *Marcello's aria from Il duca d'Alba*

»Ed ancor la tremenda porta... Come uno spirito angelico... Bagnato il sen di lagrime«, arija Roberta iz opere Robert Devereux / *Roberto's aria from Roberto Devereux*

Gioachino Rossini:

Uvertura k operi Viljem Tell / *Overture to William Tell*

»Che sorda al mesto piano... Ah! Come nascondere«, arija Oresta iz opere Ermione / *Oreste's aria from Ermione*

Charles Gounod: »Quel trouble inconnu me pénètre... Salut! demeure chaste et pure«, arija Fausta iz opere Faust
Faust's aria from Faust

Jules Massenet: Meditacija k operi Thaïs / *Méditation from Thaïs*

Jacques Offenbach: »Au mont Ida«, arija Parisa iz opere Lepa Helena / *Paris's aria from La Belle Hélele*

Giuseppe Verdi:

Uvertura k operi Sicilijanske večernice / *Overture to I Vespri Siciliani*

»Ah sì, ch'io senta ancora, ch'io respiri ... Dal più remoto esilio ... Odio solo, ed odio atroce« arija Jacopa iz opere Dva Foscarija / *Jacopo's aria from I due Foscari*

Uvertura k operi La traviata / *Overture to La traviata*

»Oh! fede negar potessi... Quando le sere al placido... L'ara, o l'avello«, arija Rudolfa iz opere Luisa Miller / *Rodolfo's aria from Luisa Miller*

.....

Gioacchino Rossini (1792–1868), **Gaetano Donizetti** (1797–1848), **Vincenzo Bellini** (1801–1835) in **Giuseppe Verdi** (1813–1901) so sestavljali četverico najpomembnejših skladateljev italijanske opere romantičnega obdobja. Prvi trije so ustvarjali tako imenovani belcanto ali lepo petje, ki je prinašalo virtuozne pevske melodije, kolorature in mojstrstvo vokalne tehnike. Vsebina se je prilagajala strukturi, dramski zapleti ali potek so bili pogosto v drugem planu.

Vincenzo Bellini je v operi **Capuleti in Montegi** poustvaril znamenito zgodbo veronskih zaljubljenecv s tragičnim koncem, Shakespearovo tragedijo *Romeo in Julija*. Opero je napisal leta 1830 in se v njej osredotočil na njun zadnji dan, dan smrti. Njegov ustvarjalni kredo je bil zavezan tradiciji klasicizma, ni bil revolucionar. Tako so tudi v tej operi glasbene oblike jasne, prizadeval si je za čim bolj naravno povezavo med glasbo in besedilom, pevske linije odlikujeta svetla melodičnost in eleganca. V tej operi zgodba preskoči dvorjenje Romea in začetek romance z Julijo. Opera se dogaja pred poroko Tebalda, ki je uradni Julijin zaročenec. Tebaldo neuslišano ljubi Julijo. Očetovo vztrajanje pri poroki pa nato Julijo in Romea privede do bridkega konca. Opero odpre svetla, hitra in živahna uvertura slavnostnega značaja, ki ne napoveduje tragičnega razpleta.

Gaetano Donizetti je glasbo pisal z lahkoto in redkokdaj kaj popravljal. Imel je prirojen dar za razgibane in spevne melodije. Pisal je preprosto brez visokih ciljev, mikavno, živahno in iskreno glasbo. Opere **Vojvoda Alba** ni dokončal, saj ni bila pogodu primadoni Opéra de Paris (Pariške opere), ki je leta

1839 delo naročila. Skladatelj je napisal prvi dve dejanji, nakazal melodije in postavil basovsko linijo za preostanek. Štiriintrideset let po njegovi smrti jo je dokončal nekdanji učenec Matteo Salvi. Prvič je bila izvedena v Rimu leta 1888. Marcello de Bruges je flamski plemič in ljubimec Amelie. Je upornik vladavini španskega kralja. Vojvoda Alba je njegov oče, ki mora po naročilu kralja zaustaviti flamske upornike. **Roberto Devereux** je tragedia lirica ali tragična opera, ki temelji na delu Jacquesa Lescèna des Maisonsa. Osredotoča se na življenje Roberta Devereuxa, drugega grofa Esseškega, vplivnega člana dvora angleške kraljice Elizabete I. Čeprav je zgodovinsko ohlapna, je s svojo dramatičnostjo prepričljiva.

Prav najstarejšemu predstavniku belcanta, **Gioacchinu Rossiniju**, lahko pripišemo iznajdbo *cabalette* ali hitrega stavka, ki sledi *kavatini* (počasnemu stavku). Ta novost je celotno stoletje vplivala na razvoj opere v Zahodni Evropi. Poleg tega je zahteval, da pevci virtuozne arije z okraski ne pojejo po lastnih željah, ampak točno tako, kot je on sam napisal. Njegova glasba je iskriava, prekipevajoča, bil je mojster opere buffe. **Uvertura** iz opere **Viljem Tell** se deli na štiri dele, začne violončelo z otožno, tesnobno melodijo, ob podpori godal napoveduje prihajajočo nevihto, ki preide v hudournik trobil in pihal, sledi pastoralna podeželska scena s pihali, ki riše prizor alpske doline s pastirji. Nato trobenta napove švicarskega junaka, patriota Williama Tella, z odločno galopirajočo melodijo: predstavlja konjeniški napad švicarskih upornikov za neodvisno Švico, ki je bila pod habsburško monarhijo. **Ermione** (1819) je manj znana skladateljeva tragična opera, ki temelji na tematiki antične Grčije. Ermione, po kateri opera nosi ime, je hči špartanskega kralja Menelaja in Helene, Orest je sin Agamemnona, kralja Miken, ki je začel trojansko vojno in nazadnje Trojo tudi osvojil. Orest je zaljubljen v Ermione, vendar ga ona zavrne. V ariji poje, da je gluha za njegovo ljubezen.

Leta 1823, ko je bil Goethejev **Faust** preveden v francoščino, je postal vir navdiha za številne umetnike, od skladateljev do slikarjev in drugih. V tej poplavi del na temo Fausta je nastala opera **Charlesa Gounoda** (1818–1893). Leta 1859 je bila uspešno premierno izvedena v Parizu kot eno najboljših francoskih glasbenih del na to temo. V ljubezenski ariji »**Quel trouble inconnu me pénètre ...**« Faust izpoje veliko ljubezen, ki jo čuti do Marguerite, dekleta z najbolj nedolžno in sveto dušo.

Thaïs je opera v treh dejanjih **Julesa Masseneta** (1842–1912), francoskega skladatelja, ki je napisal veliko orkestralne in zborovske glasbe, najbolj slaven je po operah in *Thaïs* sodi med njegova najpomembnejša dela. Prva izvedba opere je bila leta 1894 v Opéra de Paris (Pariški operi). Najslavnejši odlomek iz opere je prav **Meditacija**.

Jacques Offenbach (1819–1880) je v Parizu dosegel velik uspeh kot impresario, skladatelj operet in po operi *Hoffmanove pripovedke*. Med njegovimi najbolj uspelimi operetami je

Lepa Helena (1864). Rossini je Offenbacha imenoval »pariški Mozart«, upravičeno, saj je pisal očarljivo in pretanjeno glasbo, odličen in natančen je bil na področju harmonije in orkestracije. Helena je lepa žena Menelaja, ki jo je ugrabil Paris, kar je privedlo do trojanske vojne. Arija Parisa »**Au mont Ida**« govori o treh boginjah na gori Ida, ki se prepirajo, katera je lepša.

Giuseppe Verdi je pri ustvarjanju ostajal v parametrih italijanske operne tradicije in bil vsaj 50 let vodilna osebnost na področju opere v Italiji. **Sicilijanske večernice** temeljijo na resničnem zgodovinskem dogodku iz 13. stoletja, ko so se Sicilijanci uprli francoskemu kralju Karlu I., ki je vladal na otoku od leta 1266. Uvertura prav provokativno z glasbo seznanja z dogajanjem v operi. Uspe ji vzpostaviti globino in dramo na zelo intenziven način. **Dva Foscarija** (1844) je opera po zgodovinski igri lorda Byrona. Foscari je bila znana beneška družina med najstarejšimi v mestu, ki si je v 15. stoletju bogastvo pridobila s trgovino in kolonialnimi posestmi. Francesco je bil dož, njegov sin Jacopo je po krivem spoznan za storilca umora, v ariji opeva svojo kruto usodo in ljubezen do mesta, Benetk. Nazadnje stori samomor. **La traviata**, ki je danes med najbolj znanimi operami, ob premieri leta 1853 v Benetkah ni doživela dobrega sprejema. Zgodba temelji na *Dami s kamelijami* Alexandra Dumasa. Začne se s *Preludijem*, ki po značaju odgovarja vsebini o na smrt bolni kurtizani. Prvi zvoki vzbujajo težka občutja osamljenosti, melodija je zlovešče tragična. Tudi lahkotnejše nadaljevanje je prežeto s trpkostjo in napoveduje tragičen konec. Že v operi **Luisa Miller** (1849) je Verdi poskušal premostiti striktno operne konvencije iz sredine 19. stoletja. Opera temelji na delu Friedricha Schillerja, drugega najbolj oboževanega Verdijevega pisatelja za Williamom Shakespearom. Zgodba govori o paru, Rodolfu in Luisi, ki se želita poročiti. Njuna poroka je v političnem in osebnem konfliktu z Rodolfovim očetom, grofom Walterjem. Opera je bila na premieri leta 1849 v Neaplju dobro sprejeta in ta sloves ohranja še danes.

.....

Juan Diego Flórez se je že kot otrok zanimal za perujsko ljudsko in za pop glasbo. Pri 17 letih se je vpisal na Državni konservatorij za glasbo v Limi in nato s štipendijo študij petja nadaljeval na Curtisovem inštitutu za glasbo v Filadelfiji. Debitiral je leta 1996 na Rossini Opera Festival (Rossinijevem opernem festivalu) v Pesaru, kjer je z velikim uspehom nastopil v glavni vlogi Corradina v *Matildi di Shabran*, kar je zaznamovalo začetek zvezdniške kariere. Pri 23 letih je pel na odprtju nove sezone v Teatro alla Scala (milanski Scali) pod vodstvom Riccarda Mutija. Nastopa v vseh pomembnih opernih hišah pod vodstvom najslavnejših dirigentov. Cenjen je kot pevec belcanta, vse bolj se uveljavlja z vlogami v francoskih romantičnih operah. Njegovo diskografijo sestavljajo več solo albumov in celotne opere (zgoščenke, DVD-ji). Od leta 2016 je ekskluzivni umetnik pri Sony Classical. BBC ga je imenoval za

enega najboljših tenorjev vseh časov, poleg drugih nagrad je prejel najvišje perujsko priznanje. Njegov projekt *Sinfonija za Peru*, ki z glasbo pomaga najbolj ranljivim otrokom in mladostnikom, od leta 2011 vključuje orkestre in zборе po vsem Peruju. Unesco ga je zato imenoval za ambasadorja dobre volje, Svetovni gospodarski forum pa mu je podelil kristalno nagrado.

Ukrajinska dirigentka **Oksana Liniv** je glasbeno izobrazbo pridobila na glasbeni akademiji v svojem rojstnem mestu Lvovu. Leta 2013 je bila imenovana za pomočnico generalnega glasbenega direktorja Kirilla Petrenka v Bayerische Staatsoper (Bavarski državni operi). Leta 2017 je postala šefinja dirigentka Oper Graz (Opere v Gradcu), leta 2022 pa generalna glasbena direktorica v Teatro Comunale di Bologna (Mestnem gledališču v Bologni). Lani je debitirala kot prva dirigentka v zgodovini Bayreuther Festspiele (Festivala v Bayreuthu) in se proslavila z Wagnerjevo opero *Večni mornar*. Je prizadevna zagovornica klasične glasbe v Ukrajini in ukrajinska kulturna ambasadorica v svetu. Leta 2016 je ustanovila in od takrat umetniško vodi Youth Symphony Orchestra of Ukraine (Mladinski simfonični orkester Ukrajine), leto kasneje pa je v Lvovu ustanovila mednarodni festival LvivMozArt.

Temeljna dejavnost **Simfoničnega orkestra RTV Slovenija**, ki bo vstopil v sedmo desetletje delovanja, so studijska in koncertna snemanja za nacionalni glasbeni arhiv radija in televizije. Delovati je začel leta 1928, bil leta 1947 z ustanovitvijo Slovenske filharmonije ukinjen in leta 1955 vnovič ustanovljen. Šefi dirigenti so bili Uroš Prevoršek, Samo Hubad, Stanislav Macura, Anton Nanut, Lior Shambadal, David de Villiers, En Shao in Rossen Milanov ter z letošnjo sezono izjemno talentirani kitajski dirigent Lio Kuokman. V zadnjem desetletju je orkester ustvaril ugled z odmevnimi projekti, pri katerih so sodelovali priznani dirigenti in solisti, pa tudi zvezdniki popularne klasične glasbe. Posnetke najdemo na več kot 400 zgoščenkah. Leta 2019 je imel kot prvi slovenski profesionalni simfonični orkester uspešno turnejo v Latinski Ameriki.

Metka Sulič

.....

*Ukrainian conductor **Oksana Lyniv** and Peruvian tenor **Juan Diego Flórez** return to Ljubljana two years after their last appearance, at the 70th edition of the Ljubljana Festival, where they received standing ovations for their performance with the **RTV Slovenia Symphony Orchestra**. Since making his debut at the Rossini Opera Festival in Pesaro in 1996, Juan Diego Flórez has performed at all the major opera houses in Milan, Berlin, Salzburg, New York, Vienna and Zurich. Oksana Lyniv is the founder of the international classical music festival LvivMozArt. In 2021 she became the first female conduc-*

tor to conduct at the Bayreuth Festival. This year's concert in the Gallus Hall will consist of some of the most famous romantic arias of the 19th century, showcasing the tenor voice, along with some popular instrumental excerpts. The greater part of the programme will draw on the Italian repertoire of operatic giants such as Vincenzo Bellini, Gaetano Donizetti, Gioachino Rossini and Giuseppe Verdi, while the introduction to the second half will feature some of the most eminent French opera composers, including Charles Gounod, Jules Massenet and Jacques Offenbach.

Jan Prepadnik

RTV
SLO

SIMFONIČNI ORKESTER
RTVSLOVENIJA

Sponsor / Sponzor:

Technobell
Technology

AVDICIJA ZA DEŠKI ZBOR

V okviru 8. Zimskega festivala bo leta 2025 na sporedu **Vojni rekviem** Benjamina Brittna. Pod vodstvom dirigenta **Charlesa Dutoita** bodo nastopili **mednarodno priznani solisti**, Zbor in Orkester Slovenske filharmonije ter **Deški zbor Glasbene matice Ljubljana**. Na avdicijo za projektni deški zbor vabimo fante pred obdobjem mutacije in stare najmanj osem let.

Več
informacij:

BOYS' CHOIR AUDITION

The programme of the 2025 8th Winter Festival will include two performances of **Benjamin Britten's War Requiem**. Charles Dutoit will conduct internationally acclaimed soloists, the **Slovenian Philharmonic Choir and Orchestra** and the **Glasbena Matica Ljubljana Boys' Choir**. Boys whose voices have not yet broken and who are at least eight years old are invited to attend an audition for the boys' choir that is being assembled for this project.

More
information:

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, avgust / August 2024
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ, JAN PREPADNIK**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
Tisk / Print: **TISKARNA PARA d.o.o**

ljubljanafestival.si

www.facebook.com/ljubljanafestival

www.instagram.com/festival_ljubljana/

www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

www.linkedin.com/company/festival-ljubljana

www.tiktok.com/@ljubljanafestival

Glavni sponzor / General sponsor:

Sponzorji 72. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 72nd Ljubljana Festival:

Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:

Glavni medijski sponzor / General media sponsor:

Medijski sponzorji / Media sponsors:

Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:

Uradna vina / Official wines:

Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:

Uradni prevozniki / Transport partners:

Vstopnice / Tickets: ljubljanafestival.si, Eventim, blagajna Križank Križanke Box Office, bencinski servisi / gas stations

Več informacij / More information: ljubljanafestival.si

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih. The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.